

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 261/2025-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Správneho súdu v Bratislave (pôvodne Krajského súdu v Bratislave) v konaní vedenom pod sp. zn. BA-6S/225/2021 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. BA-6S/225/2021 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na informácie podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Správnemu súdu v Bratislave **p r i k a z u j e** v konaní sp. zn. BA-6S/225/2021 konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **1 000 eur**, ktoré **j e** mu Správny súd v Bratislave **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 24. novembra 2024 domáhal vyslovenia porušenia svojich práv podľa čl. 26 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) v konaní vedenom pod sp. zn. KM-TO-2021/002388 a sp. zn. SL-OLVS-2021/003464 a postupom Správneho súdu v Bratislave (pôvodne Krajského súdu v Bratislave) v konaní vedenom pod sp. zn. BA-6S/225/2021. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd prikázal správne mu konať

bez zbytočných prietáhov, a uplatnil si priznanie primeraného finančného zadosťučinenia 8 000 eur. Podaním z 20. marca 2025 si sťažovateľ uplatnil náhradu trov konania.

2. Sťažovateľ v zmysle § 34 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nie je právne zastúpený vzhľadom na skutočnosť, že je advokátom.

3. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 261/2025-16 z 13. mája 2025 prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v časti namietaného porušenia základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom správneho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. BA-6S/225/2021.

4. Z ústavnej sťažnosti, predložených dôkazov a spisu správneho súdu vyplýva nasledovný stav veci:

5. Sťažovateľ podal 24. apríla 2021 ministerstvu vnútra žiadosť podľa ustanovenia § 14 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z. z.“) o sprístupnenie údajov o povoleniach vydaných v roku 2020 ministerstvom vnútra na základe § 140 ods. 1 písm. b) a ods. 2 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v rozsahu evidenčné číslo vozidla a subjekt, ktorému bolo povolenie vydané. Ministerstvo vnútra rozhodnutím č. KM-TO-2021/002388-007 zo 4. mája 2021 žiadosť sťažovateľa v časti zamietlo. Sťažovateľ napadol prvostupňové rozhodnutie rozkladom, o ktorom rozhodol minister vnútra rozhodnutím č. SL-OLVS-2021/003464-002 z 28. júna 2021 tak, že rozklad sťažovateľa zamietol.

6. Sťažovateľ podal 30. augusta 2021 na krajskom súde žalobu o preskúmanie rozhodnutia ministra vnútra č. SL-OLVS-2021/003464-002 z 28. júna 2021.

7. Zo spisu správneho súdu vyplýva, že súd vyzval sťažovateľa 23. septembra 2021 na zaplatenie súdneho poplatku a v ten istý deň vyzval žalovaného na písomné vyjadrenie k správnej žalobe. Žalovaný 27. októbra 2021 doručil súdu svoje vyjadrenie z 26. októbra 2021. Listom z 29. októbra 2021 súd zaslal žalobcovi vyjadrenie žalovaného z 26. októbra 2021.

8. Z úradného záznamu zo 4. júna 2024 podpísaného sudkyňou JUDr. Katarínou Kučerákovou, PhD., vyplýva, že v súvislosti s prijatím dodatku č. 4 Rozvrhu práce Správneho súdu v Bratislave na rok 2024 účinného od 21. mája 2024 bola sudkyňa zaradená do senátu 7S, na podklade čoho došlo k prerozdeleniu súdnych spisov. Uviedla, že súdny spis vedený na správnom súde pod sp. zn. BA-6S/225/2021 jej bol ako sudkyňi spravodajkyňi fyzicky predložený spisovou kanceláriou 4. júna 2024.

9. Nariadený termín verejného vyhlásenia rozhodnutia bez nariadenia ústneho pojednávania na 26. marec 2025 bol zrušený a bol určený nový termín verejného vyhlásenia rozhodnutia na 9. apríl 2025.

10. Dňa 9. apríla 2025 bol vyhlásený rozsudok sp. zn. BA-6S/225/2021, ktorým správny súd zrušil rozhodnutie ministra vnútra z 28. júna 2021 a rozhodnutie ministerstva vnútra z 30. apríla 2021 a vec vrátil orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie. Žalobcovi priznal voči žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu.

11. Ústavný súd dožiadaním na správny súd z 12. júna 2025 zistil, že sťažovateľovi bol rozsudok správneho súdu z 9. apríla 2025 doručený 2. mája 2025, pričom ku dňu zisťovania stavu veci nebol podaný opravný prostriedok, avšak vec ešte nebola právoplatne skončená.

II.

Argumentácia sťažovateľa

12. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namietal, že od podania žiadosti o informácie 24. apríla 2021 do podania ústavnej sťažnosti uplynuli 3 roky a 7 mesiacov a od začatia súdneho konania 30. augusta 2021 takmer 3 roky a 3 mesiace, napriek tomu nebolo o práve sťažovateľa na informácie s konečnou platnosťou rozhodnuté.

13. Sťažovateľ uvádzal, že ministerstvo ako povinná osoba a správny orgán konalo v rámci zákonných lehôt. Následne po podaní žaloby spočiatku bez prietahov konal aj súd, od 29. októbra 2021 bol však už nečinný. Vzhľadom na predmet konania, ktorým je preskúmanie rozhodnutia vo veci sprístupnenia informácie, ide o dobu konania neprimerane dlhú. Zdôraznil, že pri rozhodovaní o žalobe sťažovateľa nebolo potrebné vykonávať dokazovanie, ide len o právne posúdenie veci. Aj samotná podstata práva na informácie vyžaduje konanie s osobitnou rýchlosťou (II. ÚS 169/2024, Perhács proti Slovensku). Zákon č. 211/2000 Z. z. určuje lehotu na sprístupnenie informácie 8 pracovných dní. Pokiaľ sa sťažovateľ musí svojho práva domáhať v niekoľkoročnom súdnom konaní, je narušená sama podstata práva na informácie, ktoré sa takto mení už iba na ex post právny spor. Informácie sa časovým odstupom stávajú neaktuálnymi a na účely kontroly verejnej moci už fakticky nepoužiteľnými, s odstupom niekoľkých rokov už nadobúdajú charakter historických údajov.

14. Sťažovateľ uvádzal, že svojím konaním k prietahom nijako neprispel, konanie nemaril, nezdržoval, všetky procesné povinnosti si riadne plnil.

15. Podľa sťažovateľa nečinnosťou súdov došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a súčasne došlo aj k porušeniu práva na informácie podľa čl. 26 ods. 1 ústavy v jeho materiálnom zmysle, keďže po uplynutí viac ako 3,5 roka od podania žiadosti o informácie už požadované informácie získavajú skôr archívnu hodnotu.

16. Doplnením ústavnej sťažnosti z 20. marca 2025 si sťažovateľ uplatnil náhradu trov konania.

III.

Vyjadrenie správneho súdu

17. K ústavnej sťažnosti sa po prijatí veci na ďalšie konanie vyjadrila predsedníčka správneho súdu, ktorá vo svojom vyjadrení uviedla stanovisko zákonnej sudkyne a chronologický postup v konaní. Zákonná sudkyňa vo veci zdôraznila, že vzhľadom na množstvo pridelených vecí je primárne vybavovaný nápad vecí z roku 2019 a 2020, ako aj prednostné veci, pričom sťažnostná vec bola z dôvodu predmetu konania prednostne zaradená na termín verejného vyhlásenia rozhodnutia najprv na 26. marec 2025 a následne po zrušení termínu bol nariadený nový termín verejného vyhlásenia rozhodnutia a vec bola meritórne rozhodnutá 9. apríla 2025 ešte pred prijatím ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Pokyn na nariadenie prvého termínu verejného vyhlásenia rozhodnutia bol vydaný ešte 19. februára 2025, ešte pred vedomosťou správneho súdu o podaní ústavnej

sťažnosti. Zároveň rozsudok bol v predmetnej veci vypracovaný a expedovaný siedmy deň po verejnom vyhlásení rozhodnutia, uvedomujúc si jeho prioritu.

18. Predsedníčka správneho súdu uviedla, že momentálne má správny súd z celkového počtu 44 miest sudcov obsadených len 37 miest sudcov, z ktorých 34 je aktívnych, čo je výrazná personálna poddimenzovanosť, ktorá má nepochybne zásadný vplyv na rýchlosť konania. K 1. júnu 2023 správny súd prevzal 5766 nerozhodnutých vecí zo správnych kolégií Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Nitre v zmysle § 3 ods. 3 písm. b) zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

19. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

20. Ústavný súd vo svojej judikatúre pravidelne zdôrazňuje, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K tomu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu, prípadne k nemu môže dôjsť aj iným zákonom predvídaným spôsobom nastoľujúcim právnu istotu.

21. Pri hodnotení, či došlo k porušeniu predmetných práv, ústavný súd v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva berie do úvahy i) zložitosť veci vrátane povahy sporu a jeho významu pre účastníka konania; ii) správanie účastníka konania a iii) postup súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

22. Predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o žalobe o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu. Takéto konania tvoria súčasť bežnej rozhodovacej činnosti súdov. Z obsahu ústavnej sťažnosti, súdneho spisu a vyjadrenia správneho súdu nevyplývajú žiadne také skutočnosti, ktoré by nasvedčovali skutkovej alebo právnej zložitosti veci a ktoré by boli spôsobilé objektívne predĺžiť trvanie konania.

23. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v konaní, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ svojím prístupom neprispel k doterajšej dĺžke konania. Po podaní žaloby 30. augusta 2021 bol sťažovateľ vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku, ktorý aj uhradil 30. septembra 2021, následne v konaní už nebol vyzvaný na vykonanie ďalších úkonov.

24. Napokon ústavný súd hodnotil postup súdu z hľadiska existencie zbytočných prieťahov v konaní, vychádzajúc z ústavnej sťažnosti, obsahu súdneho spisu, ako aj vyjadrenia správneho súdu v predmetnej veci.

25. Po preskúmaní obsahu súdneho spisu ústavný súd konštatuje, že od podania žaloby 30. augusta 2021 správny súd konal plynulo do 29. októbra 2021, avšak od 29. októbra 2021 až do 26. marca

2025 je konanie pred správnym súdom poznačené úplnou nečinnosťou v trvaní 3 rokov a 5 mesiacov.

26. Dĺžka konania o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu nebola ovplyvnená správaním sťažovateľa ani skutkovou či právnou zložitou veci, ale predovšetkým nečinnosťou správneho súdu.

27. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že postupom správneho súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (bod 1 výroku nálezu).

28. Ústavný súd už konštatoval (napr. III. ÚS 594/2024), že hodnota informácie je daná včasnou jej poskytnutia. Preto aj rozhodnutie štátu, či už prostredníctvom orgánov exekutívy, alebo súdnej moci, musí byť dosiahnuté v čase, v ktorom je hodnota informácie zachovaná. Zatiaľ čo rozhodovanie exekutívy podľa zákona č. 211/2000 Z. z. je viazané na dodržiavanie lehôt, čím je zdôraznená hodnota informácie v čase, Správny súdny poriadok pre rozhodovanie správnych súdov proti rozhodnutiam exekutívy žiadne lehoty nestanovuje. Hodnota práva na informácie však musí byť zohľadnená aj v prístupoch súdnej moci. K tomu v namietanom postupe správneho súdu nedošlo. Viac ako trojročné rozhodovanie o žalobe sťažovateľa nie je ústavne udržateľné. V dôsledku postupu správneho súdu bol sťažovateľ v dlhodobej právnej neistote o tom, či majú byť žiadané informácie poskytnuté. Ústavný súd preto súčasne vyslovil aj porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 26 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu).

29. Hoci správny súd o žalobe sťažovateľa už rozhodol, vec ešte podľa vyjadrenia správneho súdu nie je právoplatne ukončená. Preto bolo správne súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázané, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

V.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

30. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva.

31. V prerokúvanom prípade podľa názoru ústavného súdu prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia.

32. Pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia ústavný súd osobitne prihliadol na význam konania pre sťažovateľa. Konanie sa netýkalo jeho majetkového práva, trestného obvinenia alebo správneho postihu. Sťažovateľ snahou o získanie informácie od orgánu verejnej moci smeroval k tomu, aby dosiahol podklad o činnosti orgánu verejnej moci, pričom takýto význam konania odôvodňuje zdržanlivejší prístup k priznaniu finančného zadosťučinenia, keďže stav právnej neistoty sa nespája s neistotou o základnom práve alebo slobode podľa druhého oddielu druhej hlavy ústavy, ale s neistotou o politické právo podľa tretieho oddielu druhej hlavy ústavy. Ústavný súd tak prihliadol na celkové trvanie súdneho konania, zohľadnil predmet a povahu veci, správanie a tiež význam veci pre sťažovateľa a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie 1 000 eur, ktoré je mu správny súd v zmysle § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde povinný zaplatiť

do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. Vo zvyšnej časti požadovaného finančného zadostučinenia ústavný súd návrhu sťažovateľa nevyhovel.

VI. Trovy konania

33. Sťažovateľ, ktorý je sám advokátom, si osobitným podaním z 20. marca 2025 uplatnil náhradu trov konania 716,18 eur za úkony právnej služby, ktoré špecifikoval ako prevzatie veci, podanie ústavnej sťažnosti a paušálna náhrada.

34. Zároveň k náhrade trov konania ústavný súd poznamenáva, že § 73 zákona o ústavnom súde nestavia právo na náhradu trov konania do nárokovateľnej polohy, ako je to v iných druhoch regulovaných právno-aplikačných procesoch (napr. civilné sporové konanie, správne súdne konanie, exekučné konanie a ďalšie). Ústavný súd teda disponuje širokým priestorom na úvahu o tom, či vôbec priznať náhradu trov konania, a ak áno, v akom rozsahu (napr. I. ÚS 476/2023).

35. V predmetnej ústavnej sťažnosti sťažovateľ nemal postavenie právneho zástupcu, advokáta, v predloženej ústavnej sťažnosti namietal porušenie svojich základných práv ako fyzická osoba bez právneho zastúpenia. Ústavný súd vzhľadom na uvedené sťažovateľovi náhradu trov konania spočívajúcich v uplatnenej náhrade trov právneho zastúpenia nepriznal a návrhu v tejto časti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júna 2025

Robert Šorl
predseda senátu